332 ΜΕ ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΦΩΤΟ_Αντίγραφο του Σχέδιο 1 18/10/2026 8:43 πμ Page 1

ΜΑΝΙΑΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ Ταχ. Γραφείο Κ.Τ. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ Αριθμός Αδείας 1 — PRESS POST X+7 — ΕΛΤΑ Hellenic Post — Κωδικός 5384

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΑΝΤ. ΡΟΥΜΑΝΕΑΣ • ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΝΙΚ. ΜΑΡΑΜΠΕΑΣ • ΤΗΛ.: 27210-77594, 6973 731473 • FAX: 27210-74345 • e-mail: info@maniatiki.gr, nmarab@otenet.gr

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΜΕ ΜΑΝΙΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΑΧ.ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ. ΤΚ 24022

ΕΤΟΣ 28ο
ΑΡΙΘ.ΦΥΛΛΟΥ **332**
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2026
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 1,50 €

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΑΝΙΑΤΙΚΕΣ ΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 1826 (ΒΕΡΓΑ, ΔΙΡΟΣ, ΠΟΛΥΑΡΑΒΟΣ)

ΜΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ – ΠΑΡΟΤΡΥΝΣΗ ΣΕ ΕΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΕ

Πέρασαν και οι ημερομηνίες που προσδιόριζαν τα 200 χρόνια από την τριπλή νικηφόρα έκβαση των μαχών – στη Βέργα, στο Διρό και στον Πολυάραβο -, μάχες που έδωσαν τα μανιάτικα όπλα εναντίον των τουρκο – αιγυπτιακών στρατευμάτων όταν επιχείρησαν να εισβάλουν στη Μάνη από τρεις κατευθύνσεις και να την καταλάβουν.

Εμείς, το μη κερδοσκοπικό σωματείο ΜΑΝΙΑΤΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ και η μηνιαία εφημερίδα που εκδίδει, ως ελάχιστο χρέος τιμής σε εκείνους που πρωταγωνίστησαν προβάλλαμε, σε παρατεταμένη χρονική περίοδο, προτάσεις για ενέργειες ευαισθητοποίησης του πολυάριθμου και διάσπαρτου μανιάτικού δυναμικού, με σκοπό η διακοσιετηρίδα των μανιάτικων επών του 1826 να οδηγήσει σε αναβάθμιση των χώρων των εορτασμών και σε ουσιαστικοποίηση των εκδηλώσεων και την προέκταση στο χρόνο της ιστορικής μνήμης τους. *(Οι επιστολές που αποστείλαμε στους βουλευτές της Λακωνίας, στο δήμαρχο Ανατολικής Μάνης και στο Μητροπολίτη Μάνης, βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα μας www.maniatiki.gr., σε ειδικό φάκελο με τίτλο: 200ΧΡΟΝΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΑΝΙΑΤΙΚΕΣ ΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 1826).*

Στο κύριο άρθρο του φύλλου 323 - Φεβρουαρίου 2026 σημειώναμε: **«Δεδομένου ότι οι διακοσιετηρίδες σπουδαίων ιστορικών γεγονότων αποτελούν ειδικού χαρακτήρα επετείους, και γι` αυτό γιορτάζονται με μεγαλοπρέπεια σε όλο τον κόσμο, προβάλλει το ερώτημα: πως σκέπτονται να οργανώσουν την 200η επέτειο των Μανιάτικων Νικητήριων Μαχών του 1826 οι αρμόδιοι: κρατική διοίκηση, περιφερειακή αυτοδιοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση; Και, κυρίως: τι ειδικό βάρος για τη διακοσιετηρίδα δίνουν στις προτεραιότητες τους οι δύο δήμοι της Μάνης, που αποτελούν τις μοναδικές οργανωμένες συλλογικές εκφράσεις του μανιάτικου χώρου κατά τη σύγχρονη περίοδο; Θα αποτελέσει και αυτός ο ειδικός εορτασμός ευκαιρία για τυπικές δημόσιες εκδηλώσεις μιας χρήσεως ή θα αποτελέσει ευκαιρία για προβληματισμό και ισχυρή παρώθηση, σχετικά με τα όσα ουσιαστικού χαρακτήρα θα έπρεπε να έχομε υλοποιήσει, προκειμένου εκείνα τα πολεμικά έπη των προγόνων μας να αποτελούν σταθερή αφετηρία για αναστοχασμό, αλλά και μόνιμη εκπομπή διαχρονικού μηνύματος προς όλους για το πως περιφρουρείται η ελευθερία;».**

Δεν είναι αναγκαία, μόνον, η ανάδειξη του χώρου της μάχης του Πολυάραβου, με τη διάνοιξη αμαξιτού δρόμου προς τον οικισμό όπου δόθηκε η τριήμερη μάχη, την επισκευή του ενοριακού του ναού και την αναβάθμιση της γιορτής σε Περιφερειακού χαρακτήρα, είναι αναγκαία και έργα ανάδειξης του χώρου των αντίστοιχων μαχών για το Διρό και τη Βέργα.

Στο ακρογιάλι του Διρού, στο χώρο που δόθηκε η αποφασιστική μάχη, έχει τοποθετηθεί πριν 20 χρόνια, μεγαλοπρεπές μνημείο, που δημιουργήθηκε μετά από δωρεά της εμπορικής οικογένειας Μητσάκου και υλοποιήθηκε με τη φροντίδα του Καθηγητή Γρηγόρη Σκαλκέα. Ο χώρος τοποθέτησης του μνημείου σημειολογεί και υποχρέωση μεταφοράς των εορταστικών εκδηλώσεων από την πλατεία του Πύργου στο ακρογιάλι μετά τα Σπήλαια, ύστερα από διαμόρφωση κατάλληλου χώρου. Ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση έχει γίνει, με την καθιέρωση «δρώμενου» με αναπαράσταση της μάχης εναντίον των αποβατικών στρατευμάτων του Ιμπραήμ που καθιερώθηκε πριν από λίγα χρόνια και διεξάγεται το απόγευμα της προηγούμενης ημέρας κάθε ετήσιας επετείου. Αλλά αυτό είναι μόνο ένα πρώτο βήμα για τη μεταφορά του χώρου των κύριων εορταστικών εκδηλώσεων, στην περιοχή διεξαγωγής της κύριας μάχης.

Όποιος συμμετέχει στις ετήσιες επετειακές εκδηλώσεις για τη μάχη της Βέργας νοιώθει άβολα από τη ασυμμετρία μεταξύ του ύψους του αγάλματος του Μανιάτη πολεμιστή και της στενότητας του χώρου που επισκιάζει. Μια παλιότερη πρότασή μας στον τότε δήμαρχο Καλαμάτας για διεύρυνση του χώρου διεξαγωγής των εκδηλώσεων, τουλάχιστο με εκπόνηση μικρής τεχνικής μελέτης και υλοποίηση μικρού τεχνικού έργου για κάλυψη του γειτονικού μικρού ρέματος και διεύρυνση έτσι του χώρου διεξαγωγής των εορταστικών εκδηλώσεων, αντιμετωπίστηκε θετικά, αλλά δεν προχώρησε σε υλοποίηση. Χαρακτηριστικό, εξ` άλλου, είναι και το γεγονός ότι, προκειμένου να ολοκληρωθεί η πολεοδομική μελέτη του οικισμού της Βέργας, που προωθείται εδώ και 30 χρόνια από το δήμο Καλαμάτας, πρόσφατα το Συμβούλιο της Επικρατείας, κατά τη φάση επεξεργασίας του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος, διατύπωσε παρατήρηση ότι θα έπρεπε πρώτα να αποτυπωθεί, ως αρχαιολογικός χώρος με Ζώνη Προστασίας, το Τείχος της Βέργας από όπου οι οπλισμένοι Μανιάτες αντιμετώπισαν στη Μάχη το ιππικό των Αιγυπτίων. Η υλοποίηση αυτού του επιτάγματος του ανώτατου δικαστηρίου, από την αρχαιολογική υπηρεσία του Νομού και το δήμο Καλαμάτας, θα μπορέσει να καταστήσει ευκολότερα επισκέψιμο για το ευρύ κοινό αυτό το μνημείο που με την πάροδο του χρόνου έχει γίνει δυσπροσπέλαστο.

Δυστυχώς οι προτάσεις μας έπεσαν στο κενό. Οι φετινές επέτειοι για τα 200χρονα από τις τρεις ηρωικές και νικηφόρες μάχες των προγόνων μας γιορτάστηκαν με την ίδια νωχελική επανάληψη τυπικού καθήκοντος. Κανένα οργανωμένο σχέδιο για αναβάθμιση των χώρων που δόθηκαν οι μάχες, καμμιά ενέργεια σύνδεσης και ενιαίου τρόπου προβολής τους για κάλυψη των κενών σε σχέση με τις μάχες στα βιβλία Ιστορίας. Καμμιά σκέψη για ενιαία τουριστική προβολή των χώρων που διεξήχθησαν οι μάχες, με την ονομασία Νικητήρια, και της ενιαίας σύνδεσής τους μέσω περιηγήσεων, αθλητικών αγώνων και με πολιτιστικού περιεχομένου φυλλάδια.

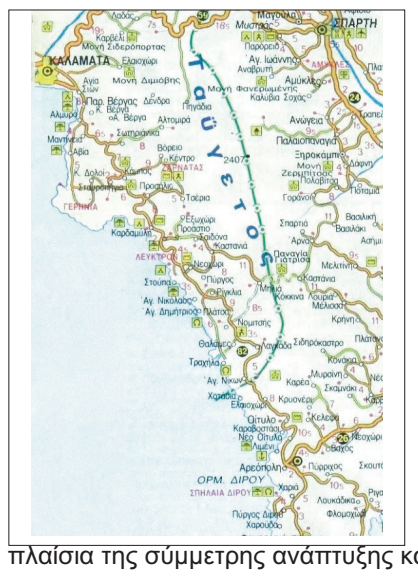
Εμείς, από αυτό το μικρό βήμα πληροφόρησης και προβολής των μανιάτικων δικαίων που διαθέτομε, κάθε χρόνο στις ημερομηνίες των επετείων θα υπενθυμίζομε τις παραλείψεις της κεντρικής διοίκησης και των αυτοδιοικητικών εκφράσεων της περιοχής και τη συνειδησιακή υποχρέωση να τιμούν έμπρακτα και ουσιαστικά εκείνους που έδωσαν τις νικηφόρες μάχες του 1826 και γλύτωσαν την περιοχή από τη σχεδιασμένη υπαγωγή της στο Σουλτάνο της Αιγύπτου.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΟΙ ΔΥΟ ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (1Η ΚΑΙ 2Η ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΟΔΟΙ) ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ – ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥΣ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΜΕ ΤΣΑΓΑΝΟ

Οι χρηματοδοτήσεις δημόσιων οδικών έργων κατανέμονται από το αρμόδιο υπουργείο στις Περιφέρειες για επεμβάσεις στις επαρχιακές οδούς, κύριες και δευτερεύουσες, και στους Δήμους για τις δημοτικές οδούς. Μέγα ζητούμενο είναι ο τρόπος που κατανέμονται από τις Περιφέρειες σε έργα στις γεωγραφικές περιοχές των δήμων της γεωγραφικής περιοχής τους και το αντίστοιχο για τους Δήμους, σε έργα των γεωγραφικών περιοχών των κοινοτήτων τους.

Παρακολουθώντας τις χρηματοδοτήσεις έργων διαπιστώνομε ότι δεν υπάρχει κάποιος αλγόριθμος κατανομής για κάθε περιοχή στη βάση σταθερών δεδομένων, όπως η έκταση, ο πληθυσμός, ο ρυθμός ανοικοδόμησης ή κάποια άλλα δεδομένα. **Σε τελευταία ανάλυση, φαίνεται ότι τα κριτήρια επιλογής είναι προσωπικά, πολιτικά ή εξυπηρετικά κάποιων μη εμφανών επιλογών**. Οι ισχυρές επιδράσεις των μεγάλων πόλεων με τους μεγάλους αριθμούς ψηφοφόρων, φαίνεται ότι θεωρούνται κάτι το φυσιολογικό, αλλά αυτό από μόνο του δεν αποδεικνύει αυτή τη σύνδεση με τη γενικότερη υποχρέωση για αρμονικές κατανομές στα

πλαίσια της σύμμετρης ανάπτυξης και της ενδυνάμωσης των αναπτυξιακών τάσεων που διαθέτουν οι επί μέρους περιοχές.

Αυτός ο προβληματισμός έρχεται και ξανάρχεται στην επιφάνεια παρακολουθώντας, τα τελευταία 30 χρόνια, τις κατανομές και τις υλοποιήσεις των δημόσιων τεχνικών έργων στην περιοχή της Μάνης και ιδιαίτερα της Δυτικής, δεδομένου ότι στην Ανατολική έχουν χρηματοδοτηθεί αρκετά, αν όχι από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, από τα εκάστοτε σε εξέλιξη Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης έστω και με υπερβολικές υπερβάσεις των αρχικών προϋπολογισμών τους.

Οι σημαντικότερες από τις επαρχιακές οδούς στην περιοχή μας είναι ο κεντρικός οδικός άξονας και ο ορεινός οδικός άξονας που και οι δύο συνδέουν τη Μεσσηνία με τη Λακωνία, δηλαδή η 1η Επαρχιακή Οδός Μεσσηνίας: Καλαμάτα – Καρδαμύλη – Αρεόπολη, και η 2η Επαρχιακή Οδό Μεσσηνίας Καλαμάτα – Καρδαμύλη – Προάστιο - Καστανέα - Μηλέα - Παναγία Γιάτρισσα και από εκεί προς Κόκκινα Λουριά και Βασιλική οδό.

Και για τις δύο έχουν προαναγγελθεί παρεμβάσεις σε κρίσιμα για την ανάπτυξη της περιοχής τμήματά τους. Για την πρώτη οι μελέτες για το τμήμα «Παράκαμψη Κάμπου – Σταυροπηγίου» ξεκίνησαν πριν από 30 χρόνια(!), ενώ για τη δεύτερη η χρηματοδότηση με 3 300 000 ευρώ για το τμήμα Μηλέα – Παναγία Γιάτρισσα εγκρίθηκε πριν από 11 χρόνια (!).

Και τα δύο κακοτύχησαν και αναζητούν υποστηρικτές με τσαγανό για να προχωρήσουν. Υπάρχουν ακόμα τέτοιοι που ενδιαφέρονται για τη Μάνη;

ΣΤΑΥΤΟ ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ
• Οδηγίες για την πρώτη λειτουργία των δικαστηρίων στη Μάνη (1830) σελ. 2

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
• Νικήτα Νηφάκη: Μανιάτικα στιχουργήματα. Αποχαιρετισμός Νικήτου και θρήνος.... .....σελ.3
• Εργασίες αποκατάστασης στον Άγιο Νικόλαο Μαυρινίτσας και στον Άγιο Νικόλαο Ζαρνάτας σελ.11

ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ
• Κώστα Πασαγιάννη: Οδοιπορικό "Σπάρτη - Μυστράς" (VI) σελ.4

ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
• Ηλεκτρική ενέργεια: Γιατί παραμένει στρεβλό το σύστημα:παραγωγή - κατανάλωση - αποθήκευση σελ 5

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ
• Δόμηση στους "στάσιμους" οικισμούς σελ.6
• Έργο συντήρησης της οδού Τρίπολη - Σπάρτη - Γύθειο και της οδού Γύθειο - Σκάλα σελ.6
• Σπάρταθλον 2026 σελ.6
• Προχωράει η μελέτη πολεοδόμησης της Ανατολικής Παραλίας Καλαμάτας σελ.7

ΑΡΘΡΑ
1) Άρθρο Παν. Ε. Νίκα: Η διαχείριση των απορριμάτων στην Πελοπόννησο σελ.7
2) ΗΠΑ:Παράλληλη αύξηση δημόσιου χρέους και κερδών ολογοπωλιακών επιχειρήσεων σελ.12

KEY FEATURES IN ENGLISH σελ.8

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
• Κομμώσεις Cosmopolis Π. Πολυμενέα στον Κάμπο σελ. 8

ΜΙΚΡΑ, ΤΟΠΙΚΑ, ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ... σελ.9

ΘΕΜΑ
•Οι επενέργειες της εκκλησιαστικής διοίκησης επί των πληθυσμιακών μετασχηματισμών (IV) σελ.10

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ σελ.11,12